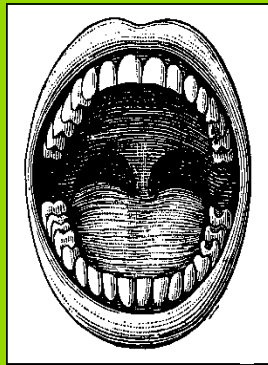


# MANIFEST CANÍBAL<sup>1</sup>



Firmat: Max Besora  
(amb l'aprovació unànime de la Confederació Caníbal)

# 452°F



1. El Manifest Caníbal —produït domèsticament— és un toc d'atenció, un gentil clatellot dirigit a la cara del panorama literari català per descobrir altres maneres d'entendre la literatura. Però anem a pams, que les reivindicacions mai són exactes si no entenem perquè lluitem, com lluitem i contra què lluitem.
2. Aquest manifest s'inspira directament amb el «Manifest Antropòfag» impulsat per Oswald de Andrade i considerat un dels assoliments cabdals del modernisme brasiler, i, com aquell, pretén qüestionar la novel·la nacional. Tupí or not Tupí? Català or not Català? Eat that question!
3. Deixem-ho clar des de bon principi: de la mateixa manera que no existeix una sola realitat, tampoc existeix una sola manera de fer literatura. Per desgràcia, el nostre sistema literari ha premiat tradicionalment un cert tipus de novel·la costumista, arraconant tot aquella que presentés un atemptat contra la realitat, un camí d'experimentació o que no «fes país».
4. La literatura catalana avui en dia encara té, excepte comptades excepcions, un caràcter polític i col·lectiu, participant d'un procés de construcció nacional, i això la delimita al paper que ocupa dins la història del seu país. Aquesta posició pot provocar dues conseqüències: o bé ofega la pròpia literatura, o bé li dona impuls per innovar. De moment, d'innovació, a casa nostra, poca, precisament per considerar-se ella mateixa local abans que universal, o potser per considerar que el món sencer comença i acaba a Catalunya.

4.1. Però, *achtung baby!*, que els arbres no ens privin de veure el bosc sencer. Un escriptor/a no pertany només a una història nacional i a una sola llengua, sinó a una tradició literària més àmplia i feta d'afinitats electives que van més enllà de les fronteres físiques. Segons la Confederació Caníbal, ja s'han acumulat avui en dia suficients recursos literaris i s'ha establert una especificitat nacional com perquè puguem qüestionar els pressupostos estètics nacionals i vincular-nos a revolucions més universals.

4.2. Les importacions d'altres literatures ens són indispensables perquè els autors nacionals rebin les influències de la literatura d'arreu del món. El tema de la internacionalització va lligat al poder (polític) en un doble sentit: la fortlesa interna del sistema i la capacitat d'expansió en el mercat internacional de les llengües.

4.3. Mester Goethe ja havia dit que la força d'una llengua no resideix en refusar allò estranger sinó en devorar-lo.

---

## NOTES

1 | Reproduït amb permís de *Carn de cap* i sota l'autorització de Max Besora.

---

Si deglutim la literatura de totes llengües i nacions, d'ahir i d'avui es per poder adquirir la força necessària de crear una literatura que dialogui de tu a tu amb les llengües i literatures d'arreu en lloc de copiar-nos els uns als altres, doncs això només pot portar a la subnormalitat literària.

5. La literatura caníbal esdevé una literatura apàtrida dins la pròpia pàtria, un sistema dins el sistema dins la mateixa literatura catalana pel simple fet que usa una llengua bastarda, no regulada ni institucionalitzada, i per tant lliure d'imposicions ideològiques.

5.1. L'acte de narrar s'assumeix, per a l'escriptor caníbal, com una responsabilitat política que passa per subvertir ideologies pròpies de les pràctiques literàries purament mercantils; i també a la dissolució de l'ordre i les jerarquies establertes, allunyant-se del món unitari que representa la novel·la tradicional, la que es acceptada per les institucions, precisament perquè aquesta última, mitjançant una instància narrativa perfectament definida, no atempta contra res.

5.2. L'escriptor caníbal reuneix en un mateix lloc literatura local i estrangera, en un mateix acte de lectura. La literatura de les altres nacions literàries no són per a ell quelcom ignot, sinó un aliment per poder reinventar la pròpia nacionalitat. I quan diem « aliment» ho diem literalment... nyam, nyam!

5.3. Escriure, per al caníbal, significa mastegar, re-escriure i re-mastegar, canviar de codi, confondre les categories... i al final cagar-ho pel forat del darrera de manera ultra natural! Només devorant les altres literatures podem construir quelcom d'espessor i importància i que la literatura catalana sigui considerada arreu. La consigna és: siguem antropòfags universals (bon profit)! La segona consigna és: abandonem el victimisme i els complexos d'inferioritat i escrivim amb alegria selvàtica i fulgor extra-strong!

5.4. No busquem la clau fins que no ens trobem amb la porta tancada. En obrir aquesta porta i descobrir nous mons, et descobreixes també a tu mateix escrivint coses que mai hauries imaginat (nota mental: això no és un manual d'autoajuda). La literatura catalana ha de deixar de ser local per esdevenir universal. Ha de deixar el victimisme per esdevenir alegre i decidida. Ha de deixar de mirar-se el melic i començar a narrar per al món sencer.

---

Només així podràs enderrocar fronteres i, potser, trobar el que esperes.

6. La invenció d'un món literari passa per la invenció del llenguatge que el sustenti. Per això refusem d'utilitzar la llengua del poble (un assumpte de filòlegs i de correctors de textos). Volem una llengua inventada! Aquest és el verdader assumpte de l'escriptor caníbal: crear una llengua deformada, rumbosa, d'estriptís, transvestida. Perpetrar un assetjament constant al llenguatge és la nostra meta. Des-civilitzar-nos... també! La literatura caníbal és aquella on apareixen en el text diferents llengües fusionades i convertides en una nova llengua mestissa, xarnega, vampírica.

- 6.1. A casa nostra, aquell escriptor que no escriu en la llengua normativa és qualificat gairebé de traïdor a la nació. Provincianisme elevat al cub! Però, ai!, el model de llengua no pot ser mai exclusivista en qüestions de literatura. La llengua literària ha de ser quelcom viu i proteic. Allò perjudicial és no voler que es barregi i mantenir-la en un pot de formol fins que es podreix i mor (†).

- 6.2. Per això l'escriptor caníbal diu NO WAY, BUEY! a aquestes polítiques castradores, ja que les seves obres volen pertànyer a diferents sistemes literaris precisament perquè els repertoris que utilitzen provenen de diferents sistemes. És necessari renunciar a immobilitzar-los en un pensament local per donar el pas a l'ambivalència literària pel desenvolupament de la nostra literatura. Parrupegem en llenguatges inventats!

- 6.3. La llengua caníbal ha de néixer per força híbrida, mestissa perquè totes les literatures, igual que les cultures, són i han estat mestisses des de sempre. Bastardejar multi-lingüísticament ens permetrà escapar tant del tipisme del colonitzat com de la (falsa) universalitat del colonitzador. Reunir en un mateix lloc literatura local i estrangera en un mateix acte de lectura ha de ser u per a l'escriptor caníbal en la constitució de la topografia del seu propi món. Transliteraritzem-nos!

- 6.4. No ens confonguem: escriure amb localismes no és el mateix que inventar-se un llenguatge per a un món ficcional concret. Usar localismes o dialectalismes en el llenguatge literari no és el mateix que inventar-se una llengua bastarda i caníbal.

---

6.5. La llengua inventada ha de partir del soroll contemporani i el caos. Així, les paraules esdevenen quelcom més que paraules i quan escrigui, per exemple, la paraula «castell», un castell es materialitzarà davant els seus nassos. Si escrivim sobre un volcà... que cremi la pàgina sencera! Hem de ser capaços de transformar la realitat en cada frase. Si això no és possible, millor dedicar-se a l'estudi de la Sucrologia, la Nimfologia o la Trapologia.

7. El mapa és el sistema literari que imposen els centres de poder cultural que decideixen qui entra a la festa i qui no. Aquestes polítiques culturals, han portat a un descrèdit generalitzat vers les formes més arriscades de producció literàries, aquelles que queden fora del mercat, amb l'anti-imaginatiu argument de que no es venen, tot i que sovint són les formes canonitzades a posteriori.

7.1. Amb aquestes premisses, la literatura para-realista triomfa avui emparada per una crítica que confon la pretensió amb l'ambició literària. O dit d'una altra manera, l'establishment crític (aquells qui dominen els aparells de propaganda cultural de diaris i televisions) ha establert una manera de fer novel·la indiferent a les transgressions literàries, sense voler admetre que són aquestes mateixes transgressions les que mantenen viva la Història de la Literatura.

7.2. Per culpa d'aquesta lògica, molts escriptors han claudicat de buscar noves maneres de narrar el món per acabar fent una literatura consumo/costumista de sentiments domèstics i agradables. La literatura catalana està poblada d'imitadors inofensius, agradables, impacients per esdevenir famosos a nivell local a partir de produir males imitacions de la literatura dels marges. Fan literatura domesticada. Com deia Maiakovski: «Sense formes revolucionàries no hi ha art revolucionari».

7.3. La literatura caníbal, en canvi, convida a transitar per carrerons estrets, costeruts, tortuosos, polsegosos, desconfiats, és un territori sense fronteres ni jerarquies, sense festetes d'etiqueta. Ella molesta, caricaturitza, revela allò caòtic de tota creació, es multiplica en totes direccions. Ella es munta la seva pròpia festa a la taverna, creant fraternitats literàries més enllà de les fronteres polítiques o institucionals.

---

7.4. El que ha de quedar clar és que la opacitat o l'estranyesa en el discurs literari no existeixen perquè sí, són una tàctica més contra l'enganyosa transparència del discurs tecno-científic que domina la nostra societat. Per això la claredat didàctica del discurs ens resulta, als caníbals, sospitosa -per uniformitzant, perquè va lligada a una lògica mercantilista aberrant. L'escriptor caníbal busca una escriptura borrosa, més rica i barroca, més fragmentada i proteica en contra de la literatura utilitarista. Abusem de la forma i de la llengua, i passem olímpicament de l'ordre intern de l'obra per cercar nous camins d'expressió.

7.5. Escriure accidentadament vol dir per a l'escriptor caníbal que la frase no necessita fer cap reverència a la lògica del sentit. La frase té dret a perdre's i les paraules tenen dret a no significar res. Intenta escriure cabdalosament, com un riu desbocat, com si les paraules caiguessin per les escales sense parar fins a trencar-se en mil bocins. Però no et permetis ser descuidat. Revisa allò escrit i torna-t'ho a menjar si no t'agrada. Ja ho cagaràs al dia següent després d'un bon cafè.

7.6. L'escriptor caníbal busca desubicar la prosa, fent-la descarrilar per la pendent del pensament. Intenta escriure de manera agramatical, negligent, fosca, despentinada però plena d'una impertèrrita elegància que la portarà a una imperfecta perfecció. La literatura es vista com un lloc exòtic. El canibalisme és un excés, una exageració, un *pastitxe/fetitxe* que qüestiona les identitats i el lloc de l'autor i de l'enunciació.

8. Tota la caterva de mots catastròfics i interrupcions formals formen part d'una pensada conxorxa per a fer-nos adonar que no hi pot haver un únic relat ni un «llibre per a tots els públics» (insultant concepte, per cert!), sinó que hi ha un Llibre-Vida per a cadascú de nosaltres que ens escriu, o dit d'una altra manera: vivim en la mesura en què som escrits.
9. Al final, el que farà que una obra sigui considerada literària o no, tal com és definida pels crítics o pels llibres de text, dependrà molt de la institució que ho determina (abans era l'acadèmia, avui en dia en diem «el mercat», emparat per les convencions socials del moment) que tenen prou poder de colonització mental per arribar a decidir què agrada i què no a l'opinió pública (el lector), mitjançant agressives campanyes de propaganda i premis variats moltes vegades prèviament pactats.

---

9.1. Aquells escriptors catalans que no han seguit aquestes coordenades imposades per la indústria han estat sistemàticament condemnats a l'ostracisme, enterrats en vida de manera vil & vil, precisament per no respectar la llei & ordre d'una certa idea de fer literatura imposada des de les editorials i la crítica. Mentrestant, aquell escriptor que combrega amb el relat domesticat que el sistema vol escoltar, se'l premia integrant-lo en l'aparell institucional mitjançant entrevistes i mencions (vomiteu aquí, si en teniu ganes).

9.2. Un dels grans problemes de l'endogàmic món literari català és que aquí confonem els rols i, quan un escriptor esdevé una mica conegut, de seguida entra a formar part de jurats de premis, o esdevé articulista de mitjans de premsa, crític literari en ràdios i revistes, conseller editor, etc. En altres paraules: s'ha deixat comprar pel sistema a canvi de mèrits, mencions i diners. Això contribueix a la podridura del nostre sistema literari, doncs aquest tipus d'escriptor/a alhora enxufa als amics en aquests cenacles de poder de manera que tot acaba sent un teatre en favor del clientelisme i en contra de la qualitat literària.

9.3. Aquells qui guanyen premis literaris moltes vegades són o amics del jurat, o figures públiques: periodistes, presentadors de tv, polítics, o campions de les xarxes socials etc. que, en teoria, asseguren rèdits econòmics. En termes culinàries, és literatura *fast-food*. En termes de qualitat literària, simplement una tragèdia. L'escriptor i l'obra entesos com productes de supermercat. I així, de tan supermercatitzada, la literatura catalana se'ns va tornant tan estèril i petrificada com UN CADÀVER.

10. Però *whatchaut* (!): un seguit de noves editorials independents que premien la singularitat literària abans que el mercantilisme, reclamen en els últims anys el seu espai entre l'hegemonia dels grans grups empresarials, subvertint la seva lògica i creant forces d'oposició. Són els Astèrix i Obèlix de la literatura catalana. La resistència. L'escriptor caníbal tria aquestes editorials per coherència abans que vendre's a un gran grup per quatre duros. Si ens fan falta diners... sempre podem atracar un banc!
11. L'escriptor caníbal ha d'entendre que el que importa no és ell sinó la seva obra. Només així aprendrà a devorar el seu jo per a donar preferència a la multitud que conté dins seu (i aquesta multitud està composta d'actes de llenguatge tan diversos com el món mateix). L'escriptor caníbal ha de matar el seu ego i viure incognoscible, omplir la presència de la seva obra amb la seva



pròpia absència. Només així tindrà ple sentit el seu acte creatiu.

11.1. Aquells escriptors que anteposen la seva figura davant la seva obra són falsos profetes. Per fals profeta s'entén aquell qui diu als 4 vents com han de fer-se les coses en comptes de predicar amb l'exemple. És a dir, escrivint llibres bons i punt. I a ser possible essent coherents amb els seus ideals i no canviar de camisa segons bufi el vent. No necessitem opinadors ni tertulians on hi posi l'etiqueta «escriptor». L'escriptor caníbal ensenya a través de la literatura i només a través d'ella.

11.2. No ens agraden les capelletes ni els monopolis. I odiem profundament tot aquell/a que utilitza la literatura per acabar en una posició de poder. Curiosament, aquesta mena de gent, mediocres & maquiavèl·lics, són els que acaben en posicions de poder, dirigint el cotarro. Aquests són els falsos profetes, els identificareu fàcilment.

11.3. L'escriptor caníbal no creu en les fotos, ni en sortir als diaris ni en els autògrafs i, en la mesura que sigui possible, firmarà sempre amb una gran X (tal com acostumaven a fer aquells qui no sabien escriure ni llegir) per demostrar la seva verdadera humilitat. La fama personal li importa un rave.

11.4. Així mateix l'escriptor caníbal no farà propaganda de la seva pròpia obra. Són els altres qui ho faran per a ell, si el llibre ho mereix. Tampoc tolerarà que es facin homenatges a la seva persona un cop mort, només a la seva obra, si ho mereix. Si els seus desitjos no fossin respectats, retornaria d'entre els morts disposat a passar comptes.

11.5. L'escriptor caníbal refusarà sempre de convertir-se en un vulgar personatge públic als mitjans per unes quantes monedes d'or al considerar aquestes pràctiques un suïcidi literari. Primer perquè no escrivim per diners sinó per una qüestió de fe; fe en la llibertat total. I segon perquè, perdent la llibertat per crear el que es vulgui, hi perd la literatura mateixa. Per això, si algun escriptor caníbal és sorprès per un altre escriptor caníbal fent aquestes pràctiques menyspreables d'amagatotis, serà deglutit per la Confederació Caníbal. Nyam-nyam!

11.6. L'escriptor caníbal no farà mai, doncs, ostentació de la seva condició d'escriptor sinó que caminarà pel món d'incògnit, discret, invisible com un ninja D'aquesta

---

manera podrà recol·lectar totes aquelles converses que floten en l'aire de la taberna o als bulevards per amor a la seva obra. Un cop a casa, es prepararà un cafè i es transformarà en l'ésser solar i immortal que crea com un Déu.

12. L'escriptor caníbal creu que l'autoria es banal. El plagi, la imitació o la còpia és l'aliment del caníbal literari. Robatori i falsificació estan permesos en la mentalitat caníbal, ja que no creiem en la noció de «propietat privada», de la mateixa manera que no existeix res semblant al concepte «originalitat». Tot és plagi d'un plagi, tota afirmació d'autenticitat es falsificació. Som atracadors d'idees! Només a partir d'un bon plagi es pot crear quelcom original.

12.1. Aquestes tècniques de robatori intel·lectual esdevindran autèntics parricidis en busca d'un origen que en realitat mai ha existit. De fet, quan diem plagi volem dir canibalisme literari. Un possible camí per començar la dieta antropofàgica seria agafar els clàssics catalans més trillats i fer-ne una reescriptura irònica del tipus: «El Quadern Gris o la invasió dels extraterrestres», «Incerta (e)jaculatòria», «La Plaça del Diamant i l'atac dels zombies calents» o, per exemple, «Uf, va dir el vampir».

13. Tot i que l'escriptor caníbal tendeix al solipsisme, també és important participar en els cenacles del món literari si no vol embogir en la seva solitud creativa. Però aquests cenacles es troben a la taverna, no en una oficina o en una recollida de premis. Són fraternitats, no capelletes. Són llocs on aprendre i conèixer altres caníbals tot bevent una cervesa, no per a fer carrerisme. Escriure per a esperar ser reconegut als mitjans públics o pels altres és, per al nostre escriptor, una posició deshonest i fastigosa. El nostre escriptor no necessita ningú que li doni copets a l'espatlla perquè sap que està en el *correcte camí*.

14. Publicar no ha de ser la principal preocupació de l'escriptor caníbal, sinó escriure. Publicar no sempre és agradable. Això té dues possibles explicacions: la primera perquè publicar una obra és com tenir un fill. Un cop està publicada, el fill està emancipat. Au, bon vent! Això provoca un sentiment de buit enutjós. Però tranquils, el temps ho cura tot! La segona: tota escriptura és un acte íntim, un onanisme. En aquest sentit, publicar implica fer pública la teva intimitat a una massa anònima, encara que escriguis ciència-ficció. És pornografia. Per això, quan una novel·la ja està publicada, el millor és no fer-li massa cas. El passat és un fantasma que et segueix de lluny.

---

15. L'escriptor caníbal no creu en la literatura com una forma d'autobiografia, sinó com un «narrar altres mons» ja que només imaginant altres mons podem millorar l'actual. Menjar-se l'Altre, aquesta és la màxima caníbal per a transformar la nostra literatura! El lletgisme, l'escriure bastardament o l'experimentalisme literaris són les nostres estratègies davant la progressiva Disneyficació folklòrica del jo-jo-jo de la literatura catalana.

16. L'escriptor caníbal preferirà quedar-se permanentment als marges del sistema literari dominant per a dotar la seva obra d'una ètica permanentment combativa. Aquesta ex-centricitat voluntària, allunyada del centre, esdevé tàctica de guerrilla, per tal de no caure en els vicis del sistema (encara que ell també formi part d'aquest sistema, tan si li agrada com si no) i acabar venent-se com si fos un televisor d'última generació (a part d'estalviar-te de comportar-te com un autèntic hipòcrita).

16.1. Romandre per coherència interna al marge del sistema el fa lliure per escriure el que li doni a gana. Això ens agrada bastant! Creiem en la literatura com una revolució armada. La nostra ploma és la nostra arma predilecta.

16.2. L'escriptor caníbal segueix un credo que és ateu, internacionalista i apàtrida. Per a ell l'única bandera és la literatura, l'única pàtria el seu espai geoliterari, l'únic Amo o Rei són els seus personatges, l'únic Déu el seu llenguatge caníbal.

17. L'acte d'escriure (i el de publicar) hauria de ser considerat per l'escriptor caníbal un *regal*. L'escriptor «regala» quelcom a la humanitat que no és enterament seu sinó de la història de la literatura en general, un *continuuum* històric. Si amb la publicació d'una obra hi guanya diners, els ingressarà a la guardiola (un porquet de ceràmica) de la Confederació Caníbal per pagar les cerveses i farres variades.

18. L'estat místic de l'escriptor caníbal es un estat no-representatiu, ja que, si entenem la literatura com a quelcom no-utilitari, hem de refusar amb un educat però auster «no, gràcies» la realitat extratextual sociològica o psicològica de la tradició mimètica per antonomàsia per anar lligada al sistema tecno-capitalista, que privilegia la còpia barata de la literatura realista de segle XIX en comptes del canibalisme creatiu per a crear visions alternatives d'aquesta realitat imposada.

18.1. El realisme, en literatura, comprèn un curt període

---

de temps en la llarga història de la literatura (mitjan segle XIX, sòlidament superat per les avantguardes del segle XX. Per això, fer novel·la realista avui resulta un anacronisme i tots aquests intents de descripció o representació racional del món per mitjà de presentacions lògiques i causals no poden existir sense ser constantment desarticulades dins el mateix artefacte literari amb bones dosis de sarcasme i superficció.

18.2. Quan pensem en la novel·la, la pensem com quelcom inútil en termes econòmics, un estipendi al qual l'escriptor caníbal s'hi entrega sense esperar res a canvi. Aquest malbaratament intencionat, allò que sobra, l'excedent de producció, aliè al mercat i al capital, hauria de ser la narrativa caníbal. D'aquesta manera, el llibre perd la seva raó de ser com a simple producte o «valor de canvi», revelant la naturalesa il·lusòria del camp econòmic-cultural del sistema capitalista.

18.3. Per aquesta regla de tres, l'escriptor caníbal mai no pretindrà viure d'escriure i buscarà una feina completament allunyada del món literari per nodrir-se de vida real i on poder interactuar amb gent sense pretensions. Tampoc acceptarà aquells escriptors que viuen de rendes i herències familiars per ser uns porcs burgesos que se les donen de bohemis.

18.4. No és «viure d'escriure» sinó «viure per escriure». La fe no té preu! Ser sempre un amateur és la manera més professional de crear, vet aquí el *quid* d'aquesta proposició.

19. L'escriptor ha de procurar-se una biblioteca generosa on poder assaltar als seus mestres i cometre parricidis. Si l'escriptor caníbal no té diners per comprar llibres, se li permet el robatori. Es poden robar llibres de les llibreries, preferentment de grans centres comercials, en tant que extensions del mercat i el capital, però mai de llibreries independents o de les biblioteques. Millor fer-se'n soci.

19.1. També pot acudir a les fires o botigues de segona mà, abundants avui a l'espai cibernètic, o en llocs inesperats com garatges foscos i ocults de gent que, de sobte, decideix vendre's les seves col·leccions privades.

19.2. Si l'escriptor no té aquesta passió per buscar noves lectures secretes de la història literària universal i enriquir la seva imaginació, que deixi d'escriure i es dediqui a

regar els cactus del seu jardí desert. De tots és sabut que és impossible ser escriptor si no s'és un gran lector. No descobrirem ara el pa amb oli!

19.3. La biblioteca és, per al nostre escriptor caníbal, la seva casa, la seva família. L'arbre genealògic variarà segons l'edat i els gustos de l'escriptor però sempre tindrà un deute de sang amb ells.

19.4. Els referents de l'escriptor caníbal han de contenir un cànon local i un d'estranger. L'escriptor caníbal no reconeix aquells qui venen més o que són famosos, sinó només aquells que han seguit els preceptes caníbals abans de nosaltres. De casolans en podem citar alguns que resten amagats al soterrani del Canon de proximitat: El *Summa* i la *Resta Kaòtica* de Ventura Ametller, el *París-Bis* de Joaquim Soler i Ferret, el *Sandwitch de fil-en pua* de Boro Miralles, el *Putà Marès* de Biel Mesquida, i molts d'altres que ja va sent hora de desenterrar i reivindicar, com ja s'ha fet respecte a altres èpoques nostrades<sup>2</sup>.

20. Els deutes amb la tradició (la que cadascú segueix o es construeix, amb el seu propi gust) són constants i necessaris. No és possible crear *ex-nihilo*. El que sí és possible, és crear quelcom preexistent sense saber-ho ni sense deutes conscients, i reproduir mecànicament una literatura que no qüestioni res, que no atempti contra res, una literatura estèril, llisa, avorrida i pretensiosa com la que practiquen moltes escoles d'escriptura. A l'escriptor caníbal li interessen aquelles narratives que s'oposen frontalment a aquest tipus d'artefactes teledirigits.

20.1. Esdevenir escriptor caníbal no significa, doncs, veure la figura de l'escriptor d'acord amb la romàntica idea del geni il·lustrat que, per gràcia divina, inventa inspirat per les muses. La musa sempre serà fingida, la tècnica ho és tot. Però és una tècnica, la del caníbal, totalment luddita, pre-industrial, anti-capitalista.

21. L'escriptor no hauria de pensar mai en un possible lector arquetípic. En el moment que hi pensa, esdevé un esclau de la seva pròpia creació. Això, generalment, equival a la mort del novel·lista. La lectura no pot ser mai passiva, sempre activa. El lector sempre ha de prendre la seva pròpia decisió. La idea és: no imposar, sinó proposar; construir ponts entre l'escriptor i el lector a manera d'indirecte diàleg telepàtic.

21.1. L'obra d'un escriptor hauria de poder parlar per sí sola. La idea segons la qual l'escriptor ha de saber explicar la seva obra és completament estúpida i té més a veure amb la dimensió pública de l'escriptor-personatge

---

## NOTES

2 | AAVV (2018), *Savis, bojos i difunts*, Barcelona, Males Herbes.

---

que no pas sobre l'obra en si mateixa. Si l'obra no és capaç de dir-ho tot per ella mateixa, vol dir que no és una bona obra.

21.2. Cada obra hauria de convertir l'escriptor en un escriptor diferent cada vegada, per tal d'escriure un llibre diferent cada vegada sota una nova personalitat. D'aquí que l'escriptor no sigui ningú, sinó molts. En el moment que l'escriptor caníbal es comenci a repetir i els seus llibres s'assemblin com gotes d'aigua, o en el moment que en comptes d'escriure bons llibres comenci a fer de tertulià o a escriure articles de premsa prenent partit per una ideologia concreta, aquest escriptor estarà acabat. Serà llavors quan els seus camarades l'haurien d'avisar i ell tindria dues opcions: o bé retirar-se al desert, o bé practicar-se l'harakiri davant la Confederació Caníbal que l'acomiarà cap a l'altre món entre aplaudiments.

22. El principi d'una novel·la hauria d'avançar ja el seu final. O, com deia R.L.Stevenson: «si una història comença malament, sabem que acabarà malament». Per tant, el millor és no donar gaire importància al principi o al final d'una obra sinó al desenvolupament de l'obra. Plantejar preguntes hauria de ser la meta de qualsevol forma d'art, no donar respostes.

22.1. Refusem també els principis narratius de causalitat i finalitat. La novel·la no ha de ser tampoc una còpia del món interior, o seguir una lògica interna. El pacte amb el lector no té cap necessitat d'existir. Les lleis les posa l'obra mateixa i tota la resta són bajanades...! Imposicions...! Aprèn a desaprendre i aprendràs a emancipar-te! Tal és l'ensenyança d'aquesta proposició.

22.2. Així mateix l'autor ha de mantenir a ratlla el seus abusos de poder dins la novel·la. Això significa: controlar l'ego. «Tothom busca un amo», deia Jacques Lacan. Però també és bo que els personatges es rebel·lin contra l'Autor. El *ni dieu ni maître!* dels anarquistes és converteix en literatura en un acte d'ecologia neuronal per tal d'evitar l'esquizofrènia al crear altres jos.

22.3. L'escriptura caníbal hauria de ser sempre elèctrica, histèrica, una mica com quan un ha begut massa cafè i està a punt de patir un atac de nervis, o quan algú té la bufeta plena i el lavabo està ocupat. És en aquest estat «d'electrització» que l'escriptor pot arribar a quotes importants de producció. Fins que les paraules no ballin com *culebritas locas* en la pàgina, aquella obra no tindrà

la vida pròpia que la faci mereixedora de ser publicada.

23. L'escriptor caníbal no només es treballa amb formes metaficcionalis sinó també amb d'anti-ficcionalis. Entenem per anti-ficció tot allò que soni estrany al concepte mateix de literatura: lletjor, anti-escriptura, acceleració de la trama sense raó aparent, collages aberrants o, cosa difícil, «escriure malament a propòsit», com en deia l'escriptor Macedonio Hernández per desestabilitzar l'equació llengua = pàtria. En la literatura caníbal no hi ha causa i efecte. Elaborem el «platonisme invertit» que proposava Nietzsche, on es deixa enrere la veritat per posar-ho tot en un mateix pla de validesa, de superficialitat. De la mateixa manera que la realitat no té un significat unívoc, tampoc la literatura pot expressar mons acabats, racionals i coherents, ni tan sols en la tècnica narrativa. D'aquí la literatura caníbal com a entitat autònoma, com a realitat independent, on el punt aleatori sempre resulta desplaçat.

23.1. El resultat literari final ha de tendir a la tríada «sentit, so, imatge» com a tensió inalterable de la verdadera poètica caníbal.

23.2. Per «sentit» entenem el desbaratament de les categories lògiques i racionals de la realitat imposades pel Sistema dins l'objecte artístic per tal d'anular-lo. Cal anar en contra d'aquest sentit, contra la trama inici-nus-desenllaç. Si la teva vida és caòtica (quina no ho és?), la novel·la també ho ha de ser.

23.3. Per «so» entenem que l'obra ha de convertir-se en una banda interrompuda de soroll estudiat, un festival simfònic de paraules, el que L.F. Céline, gran escriptor caníbal, en deia «la musiqueta». L'escriptor caníbal no estarà satisfet fins que no veu ballar les paraules a la pàgina com si fossin *culebritas locas*. Però també ha de saber jugar amb els silencis. Saber escriure silencis enmig del soroll silenci vol dir estar més a prop d'*el correcte camí*.

23.4. Per «imatge» entenem que l'obra ha de participar d'altres elements externs a l'obra literària *per se*. Això inclou referències tant literàries com formes textuais considerades no-literàries com ara el còmic, la fotografia, la pintura, els jeroglífics, la poesia visual o la forma dels núvols.



24. També l'humor és important per a l'escriptor caníbal per una senzilla raó: destrueix les categories lògiques mitjançant el joc i el mareig produït pel desmuntatge del jo-substancial a favor del text, destrossant la mateixa idea metafísica de la racionalitat (d'aquí que Aristòtil classifiqués la comèdia com a gènere menor, quan per a nosaltres és el Gran Tòtem Suprem).

24.1. L'humor és una arma important per a l'escriptor caníbal ja que li permet lluitar contra l'estúpida i l'arrogància humanes, i és, per definició, antiautoritari i perillós per a qualsevol ordre establert, ja que uneix allò que la moral voldria mantenir separat, deixant enrere els dogmes i les lleis de la realitat tangible. Cerquem un humor en el sentit *extramoral*, per usar un terme nietzscheà.

24.2. La literatura és un joc, però un joc molt seriós que transgredeix les fronteres de la racionalitat i de la mateixa novel·la. Se'ns en fot tot allò que és pur i abracem qualsevol desviació sacrílega amb ACTITUD.

25. L'escriptor caníbal prioritza la novel·la com a vehicle d'expressió en tant que aquesta té la capacitat d'engolir com un forat negre els gèneres literaris com el teatre, la poesia, l'assaig, la crònica, les epístoles, etc., així com altres subgèneres per construir un nou món menys fastigós, menys racista, menys classista, menys masclista i menys capitalista.

26. La obra literària s'ha de poder llegir com a contrapunt de la teoria i la història literària. Encara diria més, la teoria de la literatura és un peu de pàgina de la literatura, però resulta indispensable en la



mateixa creació literària. Un exemple: si un compositor musical no sap tocar cap instrument, poques coses de valor podrà crear. I al revés el mateix, un músic no pot ser només un intèrpret, també hauria de ser creador. Ambdues pràctiques van separades i alhora s'autoalimenten. Cadascuna, a més, conté la síntesis de l'altra talment com dos siamesos que són iguals i diferents al mateix temps. Sense aquests coneixements mínims, tot tendeix a la mediocritat.

26.1. L'escriptor hauria, doncs, d'estar format en les dues vessants, la part teòrica i la creativa, per saber què està fent i no escriure a cegues. Aquesta doble formació, però, també hauria d'estendre's vers una crítica literària de nivell, objectiva (o almenys una crítica conscient, que sap des d'on parla), i no subjectiva, per crear un cànon independent i creïble, per reconèixer el talent literari i establir distincions que no siguin només les dels purs criteris comercials basats en les «formes convencionals».

26.2. Per això seria bo d'implementar una educació literària des dels centres educatius i les institucions. Així, l'èxit comercial literari no dependria tant de la «forma convencional» imposada des de les editorials, sinó d'un verdader criteri de valoració de la literatura entre els lectors educats (inclosos editors, agents, llibreters i escriptors mateixos) de manera objectiva, i no pas com els crítics dels nostres mitjans, que utilitzen raonaments purament subjectius. Mentre no existeixi una educació literària decent, no podem pensar en tenir un camp literari català higiènic, nutritiu i multicolor.

26.3. Quan critiquem la novel·la realista per comercial no estem criticant ni una ni altra en general *in toto*. El que critiquem és que s'imposi només aquest model mentre es margina tot el que no entri dins d'aquestes categories. La idea, fent un paral·lelisme cinematogràfic, és que un pugui gaudir tant d'un *blockbuster* de superherois com d'una pel·lícula de *arte y ensayo*. El fet de poder valorar maneres de fer diferents, no només ens fa més crítics sinó que ens obre la ment. Que una manera de fer (cinema, literatura, etc.) sigui més comercial que l'altra, és una qüestió de màrqueting i colonització mental, no de gust. Si existís una verdadera educació literària es podrien valorar ambdues propostes sense excloure'n cap.

26.4. Una pregunta: és pot ensenyar la literatura? La resposta és: sí. Però no a partir d'un professor ni un mètode, sinó a partir de la literatura mateixa, doncs el llibre

---

en si mateix ja és una forma d'educació, una que parla d'igual a igual amb el lector, sense dogmes ni jerarquies, que no imposa cap saber definitiu ni universal sinó múltiples mons per descobrir per a cada lector. Ves a una escola de creació literària o llegeix tots els manuals sobre «com escriure una novel·la» i després... fes exactament tot el contrari del que diuen! El resultat, ho garantim, serà il·luminador.

27. L'autocensura està expressament prohibida per la Confederació Caníbal. Aquell escriptor que escriu per agradar a tothom comet un greu error. La correcció política és una arma de doble tall. Al món real s'ha de lluitar per la igualtat de gènere, ètnia, classe o sexualitat. Però en literatura no podem prohibir als nostres personatges el que vulguin pensar o sentir, o l'obra corre el perill de ser una serp que es devora a si mateixa. Les polítiques editorials d'uniformització del discurs persegueixen avui, com els governs, una domesticació de l'art que no ens podem permetre a risc de perdre-ho tot. Digues el que vulguis i com vulguis en tot moment. Diem NO a la correcció política! L'art és l'últim regne de llibertat.

27.1. La novel·la caníbal, però, no pot identificar-se per la seva pròpia teoria, sinó que atempta sempre contra qualsevol intent de sistematització teòrica o racional, fins i tot la pròpia. Només així pot actuar com una pedagogia de la resistència permanent. D'aquí que no estiguem d'acord en molts dels punts del nostre propi manifest caníbal. Ningú és perfecte!

27.2. L'escriptor caníbal ha de trencar amb les normes imposades pels seus progenitors i professors d'escola i tornar a ser fetus, és a dir lliure de qualsevol colonització mental. Hem d'aprendre a des-educar-nos de totes les normes imposades. Només així l'escriptor serà mentalment lliure i tindrà el bon gust de no prendre's seriosament a si mateix.

27.3. Paramnèsia invertida: la literatura caníbal ha de representar sempre una recerca de la infamiliaritat d'allò ja conegut. És a dir, sabent de la impossibilitat d'esdevenir original, rebuscar una perplexitat contínua d'allò que semblava que coneixíem, fer-nos estranys a cada frase, estar en perpetu astorament, com un nen davant una joguina nova que mai serà seva, perquè no creu en la propietat privada.

- 
28. Només amb la barreja de saviesa acumulada i innocència infantil, podem intentar acostar-nos a l'experiència del no-ser que representa la mena d'escriptura caníbal. Intensitat desmesurada, hedonisme gramatical, joc i humor són algunes tècniques vàlides per intentar la gesta, però no les úniques. No hi ha una sola manera d'escriure sinó tantes com escriptors caníbals hi ha al món, i va lligat amb una manera de viure al món de manera creativa, proteica i vitamínica.
29. Un cop la frankensteinització és aconseguida, l'escriptor caníbal estarà *en el correcte camí*. I si en un moment donat l'escriptor caníbal no pot escriure... és perquè els budells també han de descansar!
30. No hi ha novel·les bones i novel·les dolentes, només obres vives o obres mortes.
31. Aquest manifest no és un manifest generacional, ni pretén ser una visió unívoca de la literatura sinó una de tantes. Tampoc aquest pot ser definit en si mateix, doncs quan una força s'oposa a una altra sempre en resultarà la imposició d'un poder nou sobre el vell. En aquesta contradicció inherent rau la força d'aquest manifest, en la seva pròpia impossibilitat. L'única revolució possible, doncs, és la futura, de la mateixa manera que l'única novel·la important és la que sempre encara ha de venir.
32. De tot el que no s'hagi dit aquí sobre el manifest caníbal, no cal parlar-ne sinó... menjar-s'ho!

**Firmat: Max Besora**  
**(amb l'aprovació unànime de la Confederació Caníbal)**